

Франція. Особливості ЕГП. Природно-ресурсний потенціал. Населення і найбільші міста країни. Провідні галузі господарства Франції. Зовнішні економічні зв'язки країни

Франція — країна з двохтисячорічною історією. Пригадавши, що ми знаємо про цю країну, ми побачимо в уяві величні обриси Ейфелевої вежі — символу Парижа, неозорі простори виноградників Бургундії та Шампані, суворі скелі Бретані на узбережжі Атлантичного океану, засніжені верхівки Французьких Альп та Піренеїв, Лазуровий берег Середземного моря, карнавали в Ніцці, кінофестиваль в Каннах, надзвуковий літак «Конкорд», автомобілі "Рено" та «Пежо», найкращі в світі парфуми, модний одяг та ін. Франція — одна з високорозвинутих країн, що входять до «Великої сімки», є членом ООН, ЄС, НАТО.

Форма правління і державний устрій. За формою правління Франція — президентська республіка. Главою держави є президент. Законові давчий орган — двопалатний парламент (Національні збори та сенат). За адміністративно-територіальним поділом ввділяють 22 райони, до яких входять 96 департаментів. Територія держави складається з континентальної частини, острова Корсики, заморських територій.

Географічне положення. Франція на заході й півночі омивається водами Атлантичного океану, а на півдні — Середземного моря. Цікаво, що дві третини кордонів Франції — морські. Це сприяє розвитку торговельно-економічних зв'язків із країнами Європи, Близького Сходу, Північної Африки. Зручним є також розташування країни відносно найважливіших транспортних міжнародних магістралей.

Природні умови та ресурси. Франція — країна різноманітних природних умов. На півночі й заході простягаються широкі рівнини, пагорби та плоскогір'я. На сході лежать давні невисокі гори Вогези, на північному сході — Арденни, на півдні країни — гірські масиви Альп і Піренеїв, що чергуються з широкими долинами. Франція розташована в помірному кліматичному поясі. На півдні — клімат субтропічний середземноморського типу. Країна добре забезпечена водними ресурсами, прісною водою. Річки мають значні гідроенергоресурси. Найбільші з них: Луара, Сена, Гаронна, Рона. Ліси охоплюють 25% усієї площі країни, 10% з них перебувають під охороною держави. Національні парки — це чудові місця для відпочинку. Серед мінеральних ресурсів переважають поклади залізної руди (Лотарингія), калійної та кам'яної солей (Ельзас, Лотарингія), уранових руд (центральні райони країни), бокситів (Прованс, Лангедок), природного газу, є небагаті запаси кам'яного вугілля (Лотарингія). Країна має достатню кількість природного будівельного матеріалу, що забезпечує власні потреби та експортується. Різноманітні форми рельєфу та досить сприятливі кліматичні умови в поєднанні з родючими грунтами уможливають розвиток у країні багатогалузевого сільського господарства і системи транспортних шляхів. Чудові природні умови Піренеїв та Альп, субтропіки узбережжя Середземного моря та численні пам'ятники архітектури й історії на території держави — важливі чинники розвитку індустрії туризму та відпочинку.

Населення. Франція належить до першого типу відтворення населення. Природний приріст становить 0,5 % за рік. Середня густота населення — 108 осіб на 1 км². Як і в багатьох індустріально розвинутих країнах Європи, переважна більшість населення проживає в містах (80 %), де люди в основному зайняті в сфері управління виробництвом або обслуговування (туризм, фінанси, освіта, охорона здоров'я, індустрія розваг). Найбільші міста Франції: Париж, Ліон, Марсель, Бордо, Тулуза, Лілль. У національному складі переважають французи (85 %). З інших народностей є корсиканці, каталонці, баски, бретонці, фламандці, ельзасці. Іммігранти становлять 7% населення. Більшість з них — вихідці з країн Північної Африки, Східної Європи, сусідніх держав. Найбільш поширена релігія - католицизм; віруючими є 90 % населення.

Господарство. За обсягом ВВП Франція посідає 4-те місце у світі. Провідними галузями її господарства є електроенергетика, машинобудування, хімічна, легка, харчова промисловість, тваринництво, окремі галузі рослинництва, рибальство.

Енергетика базується на привізних вугіллі, нафті й газі, оскільки власних паливних ресурсів не вистачає. Водночас країна має значні гідроресурси та найрозвинутішу в Західній Європі мережу АЕС. Потужна електростанція в *Одейлто* (Піренеї) працює на сонячній енергії. Є також приливно-відпливні електростанції.

Машинобудування — провідна галузь індустрії країни. Особливо виділяється транспортне машинобудування, в тому числі автомобілебудування, за кількісними показниками якого країна посідає 4-те місце в світі. Військові літаки «Містер», «Міраж», цивільні — «Каравела», «Конкорд», морські кораблі, що будуються в Дюнкерку, Тулоні, Бресті, Шербурі, відомі в багатьох країнах світу. Виготовляють також космічну і ракетну техніку, електроніку, засоби зв'язку, сільськогосподарські машини, рухомий состав залізниць, побутову техніку тощо.

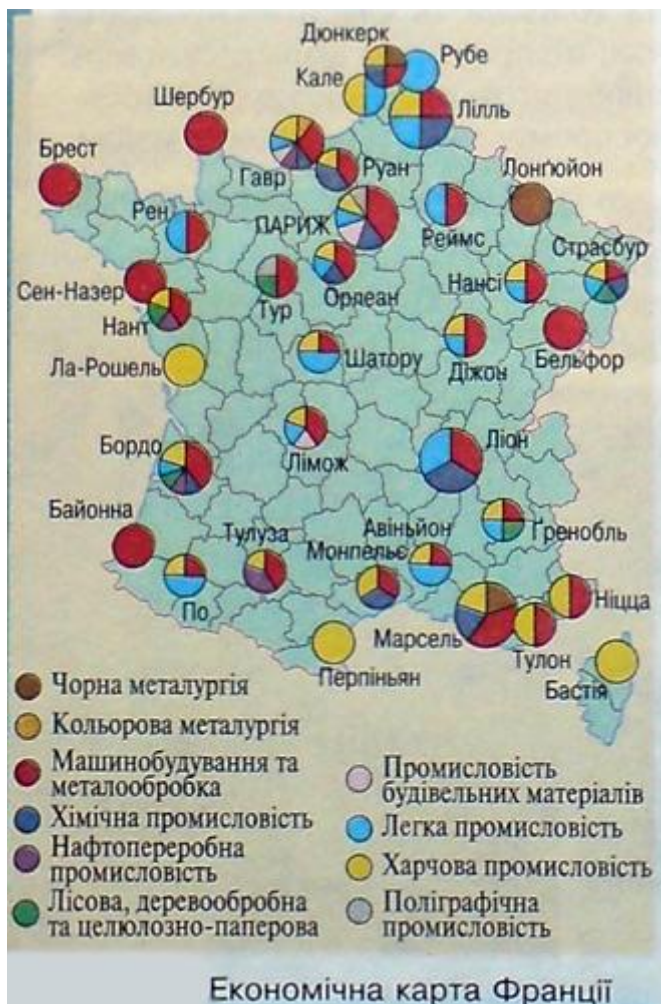
Хімічна промисловість працює на довізній та власній сировині. Нафтопереробні комбінати розміщені в портах; підприємства фармацевтичної та парфумерної промисловості — у *Парижі*. Виробництво пластмас і добрив зосереджене в *Гаврі* та *Руані*. Підприємства хімічної промисловості працюють майже в усіх регіонах Франції.

Металургія в країні зазнала спаду. Виробництво чорних металів тяжіє до кам'яновугільних басейнів і родовищ залізної руди. Серед галузей кольорової металургії розвивається виплавка люмінію, що орієнтується на джерела електроенергії.

Легка промисловість представлена текстильною, трикотажною та швейною галузями. Всесвітньо відомі текстильні вироби, одяг, парфуми є вагомим внеском у економіку країни. Париж — визнаний центр світової моди. Головні центри виготовлення текстилю й одягу — Лілль, Рубе, Ліон.

Харчова промисловість за обсягом виробництва посідає 2-ге місце в світі (після США). Високим технічним рівнем розвитку характеризуються такі галузі, як м'ясна, молочна, консервна, цукрова (1-ше місце в Західній Європі), борошномельна, кондитерська, виноробна. Основні промислові райони — *Париж*, *Північ*, *Схід*, водночас швидко зростає роль південних і західних районів.

Сільське господарство посідає 1-ше місце як за валовим виробництвом продукції, так і за показниками на душу населення в Європі. Країна є одним з найбільших світових експортерів сільськогосподарської продукції. Сільське господарство Франції — інтенсивне і високопродуктивне. Більшість продукції дають середні фермерські господарства. Найкращі показники рентабельності мають ферми, розміщені в північній частині країни. **Тваринництво** (2/3 продукції) переважає над рослинництвом. Франція утримує першість з виробництва м'яса, молока, сиру, ковбас. На півночі вирощують пшеницю, цукровий буряк, овочі, на півдні — кукурудзу, соняшник, персики, сливи, вишні, оливи. Вирощування винних сортів винограду розповсюджене в усіх регіонах Франції. Багато виноградників здавна закладено у провінції Шампань, де в довгих підземних галереях витримують відомі шампанські вина. На півдні, в районі Ніцци, величезні площі земель зайнято під квітами, з яких виготовляють есенції для парфумерної галузі. Розведення великої рогатої худоби (Нормандія, Бретань) — провідна галузь тваринництва. Саме тут виготовляють відомі на весь світ різноманітні види сирів (близько 400), що знають в усьому світі. Розводять свиней, кролів, а в гірській місцевості — овець. На узбережжі морів розвинуте рибальство: вилов тріски, тунця, крабів, омарів, морських гребінців, а з розведення устриць Франція посідає 1-ше місце в світі.

Транспорт у країні добре розвинутий. Внутрішні перевезення (45 % вантажів і 50 % пасажирів) в основному здійснюються автомобільним транспортом. Неабияку роль у цих перевезеннях відіграють річковий і морський транспорт. Більша частина зовнішніх перевезень припадає саме на нього. Найбільші порти країни — Марсель (2-ге місце в Європі), Гавр, Кале, Дюнкерк, Булонь. Завдяки високому рівню електрифікації залізничного транспорту експреси

можуть розвивати швидкість до 500 км/год (Париж — Ліон). Париж— другий повітряний вузол у Європі після Лондона. У Франції прокладена широка мережа нафто- та газопроводів.

Зовнішньоекономічні зв'язки. Найбільшими торговими партнерами є країни ЄС, США, Японія. Експортується продукція машинобудування, харчової, хімічної, парфумерної та швейної промисловості, імпортуються устаткування, комплектуючі, сировина. Франція посідає 1-ше місце в світі за кількістю іноземних туристів (62 млн осіб за рік). До списку ЮНЕСКО внесено 22 об'єкти, які вважають пам'ятками культури всього людства. Серед них: Лувр, Ейфелева вежа, Центр ім. Жоржа Помпіду, собор Паризької Богоматері (Нотр-Дам), палаци долини Луари, Савойських Альп, Лазуровий берег з Ніццою і Каннами тощо. З 1991 р. було встановлено дипломатичні відносини з Україною. Частка товарообороту з Україною становить 0,7 % загального зовнішньоторговельного обороту країни. Франція більше експортує до України, ніж імпортує з неї. Два французькі міста — Тулуза і Париж — побратими Києва, з якими підтримуються тісні культурні та торговельно-економічні зв'язки.